

Лариса БЕРЕЗІВСЬКА,
директор Державної
науково-педагогічної
бібліотеки України
імені В.О. Сухомлинського,
доктор педагогічних наук,
професор,
член-кореспондент НАПН
України

Діяльність наукової бібліотеки в Рік Сухомлинського

Рішенням 39-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО та Кабінету Міністрів України 2018 рік був визнаний Роком Василя Сухомлинського з нагоди 100-річного ювілею видатного педагога. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ) за підтримки Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського організувала й провела низку ювілейних науково-практичних, науково-інформаційних і культурно-освітніх заходів, які збагатили скарбницю сухомлиністики, наповнили науково-освітнє середовище новими здобутками в царині науково-інформаційної діяльності.

Науковці бібліотеки, спрямовуючи дослідницькі зусилля на розвиток сухомлиністики, популяризацію ідей В.О. Сухомлинського як в Україні, так і за її межами, за наукового консультування академіка НАПН України *Ольги Сухомлинської* підготували й оприлюднили в 2018 р. найповніший біобібліографічний покажчик «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження», де представлено публікації з 1945 р. до 2017 р., присвячені життєдіяльності й творчій спадщині педагога.

У читальному залі Фонду В.О. Сухомлинського, який входить до сектору сухомлиністики відділу історії освіти ДНПБ, відбулися заходи для здобувачів освіти всіх рівнів, освіти, науковців: науково-практичні заходи (див. нижче); культурно-освітні – оглядові екскурсії; тематичні лекції в рамках науково-педагогічного лекторію «Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського в сучасному інформаційному просторі»; інсценування казок і оповідань; виставки творчих робіт дітей за творами В.О. Сухомлинського; читання казок та оповідань дітьми разом із бібліотекарем; науково-інформаційні – презентації електро-

лярії як складова творчої спадщини Василя Сухомлинського (Ольга Сухомлинська); «Лист В.О. Сухомлинського М.С. Хрущову» (Лариса Березівська); «Листи як форма звертання до читача в педагогічних працях В. Сухомлинського» (Леся Сухомлинська) й ін.

Непересічною подією став круглий стіл «Серце віддаю дітям» (до 50-річчя виходу книги) (13 вересня 2018 р.), який об'єднав наукових, науково-педагогічних, бібліотечних працівників, учителів довкола актуальних і зараз, в умовах розбудови Нової української школи, ідей, висловлених В.О. Сухомлинським у його славнозвісній книзі «Серце віддаю дітям». Учасникам

линського «Серце віддаю дітям» (Олександр Міхно) та ін.

У рамках X Міжнародної науково-практичної конференції та XXV ювілейних Всеукраїнських педагогічних читань «Творча спадщина Василя Сухомлинського у вітчизняному та міжнародному вимірах» на базі Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка проведено бібліотечну секцію у форматі круглого столу «Василь Сухомлинський в контексті доби: артефакти і репрезентації в бібліотеках, музеях, архівах» (керівник – Лариса Березівська) (4 жовтня 2018 р.).

Варто зазначити, що триває великий попит серед користувачів ДНПБ на послуги читального залу фонду В.О. Сухомлинського, де протягом року відбулося 83 заходи для груп різних вікових категорій і професій (екскурсії та лекції в рамках науково-педагогічного лекторію «Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського в сучасному інформаційному просторі»). Примітно, що читальний зал відвідали освітяни, науковці не лише з різних куточків України, а й делегації з Республіки Польща та Китайської Народної Республіки.

Веб-портал ДНПБ презентує оновлену сторінку «Василь Олександрович Сухомлинський (1918–1970)», яка містить коротку біографію та характеристику творчого доробку педагога; матеріали про діяльність Всеукраїнської асоціації Василя Сухомлинського щодо вивчення й популяризації його творчої спадщини; документи та фото, а також діяльність читального залу Фонду В.О. Сухомлинського. Науково-педагогічна електронна бібліотека цього року зусиллями працівників ДНПБ поповнилася електронними копіями творів В.О. Сухомлинського «Серце віддаю дітям», «Філософія казки», «Обережно дитина: В.О. Сухомлинський про важких дітей», біобібліографічного покажчика «Василь Олександрович Сухом-

линський: до 100-річчя від дня народження».

Вагому роль у поширенні сухомлиністики відіграє постійно поповнюваний змістовний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу», що є невід'ємною частиною національного гуманітарного простору (2008–2018). Він містить розділ «Сухомлинський Василь Олександрович», де представлено такі відомості: біографія діяча; бібліографія його праць і матеріалів про нього; окремі повнотекстові твори; фотогалерея; товариства, асоціації, заклади, що носять ім'я педагога; інформація про нагороди, премії, пам'ятники, педагогічні читання, Інтернет-ресурси, пов'язані з видатною постаттю тощо.

Спільно з Інститутом модернізації змісту освіти проведено Всеукраїнський вебінар за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Шкільна бібліотека – центр творчого розвитку дитини» (до 100-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського) за підтримки «Microsoft Україна» (4 грудня).

До проведення місячника фахівці бібліотеки підготували методичні рекомендації та бібліографічний список літератури. У вебінарі взяли участь бібліотекарі закладів загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти, методисти обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та методисти з бібліотечних фондів обласних, районних і міських управлінь освіти та науки з усіх областей України (загалом близько 1000 підключень). Усі вони представили досвід популяризації творчої спадщини В.О. Сухомлинського засобами бібліотеки.

Поширення ідей видатного педагога за допомогою книжкових виставок, які супроводжують заходи, передбачає створення каталогів представлених на них джерел. Тепер вони можуть стати в пригоді під час написання наукових праць, студентських робіт із педагогічних проблем, висвітлених Василем Сухомлинським, а також організації науково-практичних чи культурно-освітніх заходів.

Співробітники відділу історії освіти ДНПБ (Лариса Березівська, Ольга Сухомлинська, Леся Сухомлинська) виступили з науковими доповідями на Міжнародній конференції «International Symposium Sukhomlinski's Educational Thought and Modern Education: In memory of the 100th Anniversary of Sukhomlinski's Birthday» («Педагогічні ідеї Сухомлинського і сучасна освіта: до 100-річчя з дня народження»), яка відбулася в Інституті порівняльних досліджень Пекиньського педагогічного університету (м. Пекін, КНР, 3-4 листопада 2018 р.). У конференції взяли участь понад 200 сухомлиністів з України, КНР, Австралії, Монголії.

Ювілейний рік видався насиченим, творчим і плідним та вкотре підтвердив потребу в ідеях Василя Сухомлинського в українському та зарубіжному освітньому просторі.

них ресурсів, оновленого ресурсу «Видатні педагоги України та світу», бази даних «Сухомлиністика» (внесено 1 306 бібліографічних записів), книжкових виставок; бібліотечні – поповнення бібліотечного фонду читального залу (на 58 одиниць книг та журналів).

Особливим був круглий стіл «Сухомлинському пишуть» (16 квітня 2018 р.), присвячений епістолярній спадщині В.О. Сухомлинського, яка є невід'ємним складником його доробку й досі залишається недостатньо вивченою, потребує подальшого розгляду та аналізу. Окремі аспекти означеної проблеми прозвучали в доповідях «Епісто-

семинару було представлено доповіді «Книга «Серце віддаю дітям» як символ педагогіки Василя Сухомлинського» (Ольга Сухомлинська); «Книга «Серце віддаю дітям» у виховному просторі» (Іван Бех); «Книга в духовному житті дитини: за книгою «Серце віддаю дітям» (Лариса Березівська); «Турбота про живе і прекрасне» – основа виховання доброти та людяності (за книгою «Серце віддаю дітям»)» (Леся Сухомлинська); «В. Сухомлинський про соціально доцільну поведінку дошкільників (за книгою «Серце віддаю дітям»)» (С.В. Васильєва); «Художні мініатюри у книзі Василя Сухом-

